http://docplayer.biz.tr/60541517-Sarkisla-sarkisla-ya-dusurmesin-allah-sevdigi-kulunu-gemerek-te-cevirmisler-deniz-gezmis-in-yolunu.html

Hayriye Sultan'la Röportaj Yazar Tuncay Çelen - Ömer Gürcan Salı, 22 Temmuz 2008 16:23 - Son Güncelleme Salı, 14 Mayıs 2013 21:46

ŞARKIŞLA
şarkışla'ya düşürmesin
Allah sevdiği kulunu
Gemerek'te çevirmişler
Deniz Gezmiş'in yolunu

Gece Elmalı'da kalmış
Hamamcı Aliyi sormuş
Uzatmalı itin biri
Yusuf'u gaflette vurmuş

Yaşa Türk ordusu yaşa
Dünya şaştı böyle ise
Ordu madalya vermiş
Yusuf'u vuran çavuşa

N'olaydım n'olaydım
Okur yazar olaydım
Deniz mahkemeye düşmüş
Avukatı ben olaydım

Deniz Gezmiş ve Yusuf Aslan 16 Mart 1971'de Sivas şarkışla'nın Gemerek beldesinde yakalandılar. Yusuf Aslan yaralanmıştı. Tutuklanarak Ankara Ulucanlar Kapalı Cezaevi'ne götürüldüler. Bu tarihten sonra, yukarıdaki dizelerden oluşan "ağıt" içerde dışarda tüm devrimcilerin ve halkın ağzından hiç düşmedi. Kulaktan kulağa yayılarak Tüm Türkiye'yi dolaştı, sınır ötesine taşındı. Güfte yazarı ve bestecisi bilinmiyordu. "Anonim" olarak dilden dile, gönülden gönüle dolaşarak günümüze kadar geldi. Başta Zülfü Livaneli olmak üzere ünlü sanatçılar tarafından seslendirildi. Kasetleri yapıldı. Klipleri çekildi. Yıllar sonra HAYRİYE SULTAN eserin kendisine ait olduğunu belirterek, esere sahip çıktı.

Süvari'nin elinde bulundurduğunuz ilk sayısı için HAYRİYE SULTAN'LA röportaj yapmak istedik. Kimdi, neredeydi ? Kendisine nasıl ulaşabilirdik ? Ömer'le bunları görüşürken, bizleri dinleyen ,güzel insan değerli abim eski Sosyal-İş Sendikası Ankara şube Başkanı Oktay Özaydın "Hayriye Sultan'la çok iyi görüşürüm. İsterseniz hemen telefon edip randevu alayım ve birlikte gidip görüşelim." demez mi ? Böylece Hayriye Sultan'ı gökte ararken yerde bulduk. Randevu alarak hep birlikte , Mamak, Kayaş Yolu üzerindeki evine gittik.

ışte anlattıkları :

-Hayriye Sultan seni biraz tanıyabilir miyiz ?

-şimdi hocam ben Sivas'lıyım. Gerçi bir yanımız Malatya da, ama Malatya'da pek kalmamış dedelerimiz. Orada arazileri varmış, onlara Dizdaroğlu derlermiş eskiden.

13-14 yaşına kadar Sivas Bağlı Karadük Nahiyesine bağlı Çatkara köyünde doğmuşum. Çok erken evlendiriyorlar beni. Okul geç yapıldı köyümüze. Kardeşim okula gidiyor. Babam kardeşimi çalıştırırken eğilip elindeki yazıları okumaya çalışıyorum. Babam bana kızıyor. Okumayı ne yapacaksın sen süpürmeyi öğren diyor. Senin gittiğin yerde onu soracaklar . Bendeiyi süpürmeyi öğrenmiştim. Ben yinede hem süpürüyorum. Hem de eğilip kardeşimin yazılarına bakıyorum.

Bir gün rüyamda bana dendi ki :" harfleri tanı. Sen bir gün okumayı öğreneceksin.

"Ben de azmimle A Ak, B Bebek, Ç çocuk D Dede diye Türkü söyler gibi öğreniyorum.

Hem bulaşık yıkıyorum. Beynime yazmışım harfleri Alfabenin harflerini.

Herkesin kızı gitti evde kaldı bu kız diye 14 yaşında evlendirdiler. Evlendiğim çocuk beni tanımıyor ben onu. Evlendiğim kişi başka bir kızı seviyormuş. Annesi unutsun diye

başını bağlıyalım demiş. Damat içeri gidip kızı biraz tanısın demişler. Beni uyarmışlar. Gelip sınarlar dediler bide. Namuslu değil mi diye. Biri geldi sandığın üzerine elini öpmek için yanına gittim hoş geldine. Gelinde çok marifetliymiş dedi. Elimi bir silkeleyip un çuvallarının arkasına saklandım.

Adam kapıyı bekliyor ben de kaynanamın ayak ucunda yatıyorum Hayata ilk adımlarım böyle.

Askere gitti Van'a. Ben iş bilmiyorum bir şey bilmiyorum. "Babanın evine git öğren o geri gelince gel dediler." Babam aldı götürdü askerlikten gelinceye kadar. Askerlik bittikten sonra köyde kalmadık. Askerlik sonrası Ankara'ya geldik önce akrabaların evinde kaldık , birkaç ay. Sonra20 liraya ev tuttuk. Akdere Peyami Sefa mahallesinde. Sonra çocuklarım doğdu 27 yaşına kadar, 3 çocuk annesiyim.

Nüfus cüzdanımda yazan adım Modi şahin. Kızlık soyadım; Kantar. Mahalleli bana Hayriye Sultan der, şiirlerimde kullandığım takma adım ise Derman dır. Doğum tarihin 1946 şu anda 60yaşındayım.

-Modi adı nereden geliyor ?

-Valla o konuda iki söylenti var. Birincisi güya benim babamın Modi adlı bir sevgilisi varmış ,onun ismini bana koymuş, ikincisi babamın babaannesinin adıymış onun için koymuşlar. Hangisi gerçek doğrusu bende bilmiyorum. Ama bu ismim hiç kullanılmadı. Çocukluğumdan itibaren halalarım ve ailem bana hep Hayriye dediler. Daha sonrada halk Hayriye Sultan dediği için ismim Hayriye Sultan olarak kaldı.

-Denizlerle daha önce hiç karşılaştınız mı ?

-Evet . şöyle oldu. Köstence'nin Tepecik mahallesine ev yaptık. 2-3 arkadaş gittiler oraya Köstence Tepecik mahallesine. Bizde gittik. Su taşıdık dağdan taştan sırtımızda taş taşıdık. Ben hazineden arsa çevirip evi olmayana bağış yapıyorum. Babamın malını bağış yapar gibi. Onlarda ev yapıyorlar. Bizde yardım ediyoruz Yardımlaşmayı çok seviyorum.

Bir tane çocuk vardı. O da ODTÜ'de okuyormuş. Hasan diyorlardı da . O zaman pekhatırlamıyorum. O çocuk geldi dedi ki. "Seni okuldaki arkadaşlarıma anlattım. O kadar iyi insanki hem arsayı çevirdi hem insanlara veriyor su taşıyor evleri yapıyor. " diye.

"Madem öyle yapıyorsa bizde gelip yardım edelim" demişler. "Üç arkadaş gelecek." Dedi "Gelsinler." dedim.

"Senin evin biraz daha düzenli, burada kalsınlar" dedi. " olur." dedim.

Geldiler. Birine Gezmiş, birine Bardakçı, birine ınan diyorlar. Bende o çocuk bardak satıyor zannediyorum." Kardeş, bir geldiğinde bir koli bardak getiresin buraya Çerçi gelmiyor." dedim. Güldüler. Gezmiş dedikleri, Deniz Gezmiş miş sonradan öğrendim. Onlara köy ekmeği pişirdim. Orası dağ evi kavun filan vardı. Yumurta yaptım. Daha Hala inanın, Deniz Gezmiş'in yumurta yediği bakır tabak duruyor. Komşunun ağzı, burnu kirli çocuğu geldi önüne dikildi. O da şöyle ekmeği bandı aldı çocuk uzanınca hiç kendi ağzına almadan çocuğa uzattı. Çocuk uyanık yumurtalı kısmını ısırdı kalanı da kendi yedi. Aman dedim ne kadar iyi bir insan Ben olsam kendi çocuğumun ağzında kini yemem

Ama O değişik bir insandı böyle. Hep suskun bir insandı az konuşurdu konuştuğu zamanda gür konuşurdu gür. Çok da yardımseverdi. Eve su taşıyordum çeşmeden. Dört teneke götürüyorum, ikisi dolunca alıyorum. Onları taşırken diğer ikisi doluyor dönüp gelip, dolanları alıyorum. Sırabulmak zor, herkes kuyrukta. Neyse, hamileyim karnımda ikiz bebe var. Bir yandan, iki ellerim dolu yokuşu zor çıkıyorum. Birden biri geldi geriden iki güçlü el taşıdığım kovaları kavradı. Döndüm baktım Deniz. "Ver onları bana." Dedi." Sen bunları taşıyamazsın. Sen geleceğin umudunu dünyaya getireceksin, gençliğin anası olacaksın." Ben bunları anlatırken kendimden geçiyorum. Coşuyorum.

Bir gün gençler geldi yanına oturuyorlar Ben bilmiyorum tabi o zaman ne olduğunu.

Anlatıyor Diyordu ki:

" Bizim Türkiye Amerika'nın elinde maşa maşa. Elini şöyle ayırarak maşa" diyordu. Bazen yanına, bir tane de uzatmalı başçavuşmuş, o geliyor. Ona da diyordu ki " oğlum sen itin tekisin ne diye aramıza geliyorsun" diye takılıyordu ona, gülerek. Birbirleriyle şakalaşıyorlardı.

Bir hafta içinde iki tane ev yaptık orda başkalarına. Onlarda gittiler Bir daha da görüşemedik.

-Peki bu "ağıt" nasıl geldi aklına ? Nasıl, ne zaman yazdın ?

Bir süre geçti

Sonra kiralık bir eve geçtik. Kursa gittim dikiş nakış öğrendim.

O arada bir 3 yıl geçti o olaydan sonra zannederim.68-69 yıllarıydı o insanlarla tanıştığımda. Ben pazara gittim birisi şöyle elini omzuma koydu yenge dedi. Bir döndüm. Onların yanına gelen bir çocuk vardı. Ali isminde. "Ay sen misin Ali." Dedim. Benim fileleri aldı elimden Salı pazarının üst tarafında bahçe vardı orda bir ağacın dibine oturduk . Ali'nin şurasında da(koynunda T.Ç.) gazete vardı Okumaya çok meraklıyım ya "Ali Gazetende ne yazıyor ?" dedim.

" Hani bardak istemiştin. Onlar." dedi. " Onlar da mı geldi." Dedim. " Hayır Sivas'ta onları yakalamışlar." dedi. Artık neyin ne olduğunu biliyorum önce bilmiyordum. O zaman tam rahat okuyamıyorum. Ali'ye gazete aldırıp okutuyorum. şöyle olmuş böyle olmuş. Bende her gün bir ağıt yazıyorum kafama geç vakitlere kadar. Kafamı yastığa koyuyorum unutuyorum. Sonra bir gün düşündüm ben bir ağıt yazmalıyım ki benim okur yazar olmadığım orda olmalı bir, Deniz Gezmiş'in maşa dediği de olmalı, uzatmalı da olmalı. Deniz in sözlerini oraya koymalıyım.

Sözleri kafama öyle yerleştirdim Bunları yazdım Hiç uyuyamadım sabah erkenden Peyami Sefa'da bir okul var. Orda o mahallede Peyami Sefa Mahallesinde okulun ismi neydi? O okulda bir Halil Kargın* isminde hoca var. Zeki Kargın*'ın babasıdır. Zeki Kargın da işkencelerde öldü. Koşarak gittim Hocam dedim.. "Buyur bacı." Dedi. "Ben bir ağıt yazdım kafama da onun kalıcı olmasını istiyorum onu kağıda döker misin?". " Olur." dedi. Ben söyledim. O yazdı. Adamın gözleri doldu. "Biz okumuş olsak ne olacak ki, şu duygunun bir araya gelişine bak." dedi. "Yalnız, benim ismimi verme. Benim halamın çocuklarından biliyorum. Bana ve çocuklarımın başına bir şey gelmesin. Halamın iki oğlu var, biri komando, diğeri de solcu o dönemlerde işkence görüyor.

ışte o kaldı öyle seneler sonra bir gün Halil hocayla karşılaştım halkevinde Halil Kargın

"Bu kim biliyor musunuz?" dedi. "Oy nolaydım, nolaydım okur yazar olaydım. Deniz Mahkemeye düşmüş, avukatı ben olaydım" ağıtının yazarıdır, diye beni epeyce abartarak övdü.

Bir gün de Ozan Derneğinde oturuyoruz, Halil Hoca gene orada da anlattı. Bu sırada bir telefon geldi. Telefondaki ses " Benim anam 80 yaşında, şiir yazar Deniz Gezmiş'e ağıt şiirini de o yazdı." demiş. Telefonu açan da cevap veriyor. "Sen ne diyorsun hanım, o ağıtı yazan şu anda yanımda oturuyor" dedi. Bende "Söyleyin o arayana. şiirin içinde iki şifreli söz var. Onları bilsin ve manalandırsın, şiir onun olsun ."dedim. Telefon kapandı.

Bir günde Batıkent'e otobüsle gidiyorum. Yanıma bir bayan oturdu, baktı. "Nerelisin?" dedi."Malatya'lıyım. " dedim. Ben hiç Sivas'lıyım demem. "Sen nerelisin ?" diye sordum. "Sivas. Sarkışla'lıyım " dedi. "Ben hiç sevmem orayı." dedim. "Niye ?" dedi. "Bir tarihte, Allah düşürmesin sevdiği kulunu şarkışla'ya demişlerdi de , onun için." dedim. "O'nu yazan benim anam. Benim anam kültürlüdür, okumuş kadındır." demez mi ? "Ama yalancıymış senin anan." dedim. " Kim diyor?" dedi. " Sen diyon." dedim." O ağıtta, oy nolaydım, nolaydım. okur yazar olaydım, diyor yazan. Besbelli ki okuma yazması olmayan biri, anam kültürlü, okumuş kadın diyorsun. O halde o ağıtı yazmamış. Yalan söylüyor" dedim. O da daha başka bir şey söylemedi. Sustu.

Baktım isimsiz şiire herkes sahip çıkıyor. Bende gerçeği açıkladım. Ağıtın, bestesinin de, güftesinin de, bana ait olduğunu belirttim. ışte yazdığım "ağıt".

şarkışla'ya düşürmesin
Allah sevdiği kulunu
Gemerek'te çevirmişler
Deniz Gezmiş'in yolunu

Gece Elmalı'da kalmış
Hamamcı Aliyi sormuş
Uzatmalı itin biri (gazete okurken Ali, Yusuf'u bir çavuş vurdu demişti ya. Denizde uzatmalıyla şakalaşırken " oğlum sen itin tekisin" diye şakalaşıyordu ya. Buraya onu koydum.)

Yusuf'u gaflette vurmuş
Maşa Türk ordusu maşa
Dünya şaştı böyle ise
Ordu madalya vermiş
Yusuf'u vuran itoşa

(Sonra Yaşa dediler, masa dediler. Aslı Maşa, Deniz demişti ya" Bizim Türkiye Amerika'nın elinde maşa maşa. Elini şöyle ayırarak maşa" onu aldım. Madalya verdiklerini de gazeteler yazmıştı.)

N'olaydım n'olaydım
Okur yazar olaydım
Deniz mahkemeye düşmüş
Avukatı ben olaydım.

77'de Yılmaz diye bir çocuk geldi. "Yenge sende Denizlerle ilgili bir söz varmış, bu arkadaş o sözü kasete dökecek, bize verir misin? " dedi. Ben o sanatçı arkadaşı Rahmi Saltuk'a benzetiyorum. Sanıyorum oydu. Daha sonra Zülfü Livaneli söyledi. Biz o zaman Kilis'teydik.

Bir gün bir rüya gördüm. Üç kuş kanatlarını yüzüme çarptılar. Bağırarak Uyandım. Eşim "Ne oldu ?." dedi. Ona da anlattım. "Onlar öylesine günahsız, öylesine güzel insanlardı ki, kuş olup uçtular." Dedim..